

Schoolondersteuningsprofiel

2016-2020

van het

Diamant College

Opnieuw vastgesteld: september 2016

Dit schoolondersteuningsprofiel omvat:

1. Algemene gegevens	2
2. Ondersteuningsaanbod.....	3
3. De basisondersteuning.....	4
4. De extra ondersteuning algemeen.....	10
5. Extra ondersteuning in lwoo	18
6. Ondersteuning in het Praktijkonderwijs	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
7. Grenzen aan de ondersteuning.....	19

1. Algemene gegevens

Contactgegevens	Adres: Diamanthorst 183 Postcode: 2592 GD Telefoon: 070-7002400 e-mail: info@diamantcollege.nl website: www.diamantcollege.nl			
Onderwijsvisie/concept	<ul style="list-style-type: none"> - Talentontwikkeling - Uitstel van keuzes - Loopbaanbegeleiding 			
Onderwijsaanbod	Isk, taalklassen, basis, kader, gemengde leerweg, theoretisch leerweg/mavo			
	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Leerlingaantal totaal en per afdeling	323	356	365	420
Aantal lwoo leerlingen	157	148	143	141
Aantal leerlingen met extra ondersteuning	--	--	5 + 1 groep (van 10)	10 + 1 groep (van 10)
Examenresultaat	100%	97%	98%	94%
Onderwijsarrangement				

2. Ondersteuningsaanbod

De scholen binnen het SWV Zuid Holland West hebben gezamenlijk afspraken gemaakt over het ondersteuningsaanbod van de scholen. Deze afspraken moeten ertoe leiden dat er voor elke leerling een passende school is, die de noodzakelijke ondersteuning kan bieden.

Bij die ondersteuning wordt een onderscheid gemaakt tussen basis-, extra en diepteondersteuning.

De **basisondersteuning** is op alle scholen voor voortgezet gelijk, maar de vormgeving ervan niet. Schoolbesturen hebben samen vastgesteld **wát** tot de basisondersteuning behoort, maar elke school geeft dat vorm op de manier die aansluit bij de onderwijsvisie van de school (**hoe/uitwerking**).

De **extra ondersteuning** kan per school verschillen. Het gaat dan om een aanbod voor een specifieke leerling cq groep leerlingen die meer nodig heeft dan de basisondersteuning. De scholen hebben onderling afspraken gemaakt t.a.v. de verdeling van die extra ondersteuning over de scholen. De verdeling is tot stand gekomen op basis van expertise van een school, de wens om leerlingen met extra ondersteuning niet te concentreren op een beperkt aantal scholen en ook op de mogelijkheden of beperkingen van een gebouw.

De **diepteondersteuning** is bijzonder intensieve ondersteuning, die zeer gespecialiseerde kennis van de medewerkers vraagt en hoge eisen stelt aan een gebouw. Het is ondersteuning die onze school niet kan bieden en die binnen ons Samenwerkingsverband geconcentreerd is in het speciaal onderwijs (het VSO).

3. De basisondersteuning

Het bestuur van het Samenwerkingsverband Zuid Holland West heeft afgesproken, dat de basisondersteuning wordt omschreven in 12 standaarden, alle voorzien van een aantal concretisering.

Net als alle scholen, heeft onze school de ambitie om deze 12 standaarden en de concretisering te realiseren. Wij doen dat op een wijze die past bij onze visie en de organisatie van de school. In dit schoolondersteuningsprofiel wordt dat onder "TOELICHTING" beschreven.

Voor alle scholen vormen

- de bekwaamheidseisen voor docenten, zoals geformuleerd in de wet BIO
- het toezichtkader van de Onderwijsinspectie

het fundament onder de basisondersteuning.

Standaard 1: De school neemt leerlingen zorgvuldig aan en draagt ze zorgvuldig over, zowel bij onder- als bij zij-instroom

WAT	TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)
<ul style="list-style-type: none"> • De school houdt zich aan de afspraken zoals vastgelegd in de Bovo-procedure, voor aanmelding bij het loket Instroom en de procedure VOROC. • De school zorgt voor een " warme overdracht" bij leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. • De school zorgt voor een kennismakings-/introductieprogramma voor nieuwe leerlingen. • Om goede begeleiding te organiseren is de school in staat om in beeld te brengen welke begeleiding noodzakelijk is.* • Voor leerlingen met een extra ondersteuningsvraag voert de school op overeenstemming gericht overleg met de ouders ten behoeve van het opstellen van een ontwikkelperspectief. • De school zorgt voor een goede aansluiting tussen school en vervolgonderwijs of arbeidsmarkt. • De school screent voor de start van het schooljaar alle dossiers van nieuwe leerlingen en brengt risicoleerlingen/leerlingen die speciale aandacht nodig hebben in beeld. • In de school zijn afspraken over gemaakt over de informatie-uitwisseling van deze leerlingen. • Bij zij-uitstroom van een leerling is de afleverende school verantwoordelijk voor een compleet (cijfers, gedrag, absentie, OKR-basisschool, Cito dossier, indicaties,	<ul style="list-style-type: none"> • De afdeling Zorg binnen het Diamant College neemt, waar nodig, telefonisch contact op met de school van herkomst, buiten de warme overdracht van BOVO om. Bij zij-instromers wordt er altijd telefonisch contact opgenomen voor meer informatie dan in het OKR VOVO beschreven staat. • Het Diamant College werkt met een doorlopende leerlijn LOB. In klas 1 en 2 gaat het om PSO, in klas 3 vindt zowel maatschappelijke als beroepsgerichte stages plaats en in klas 4 worden de leerlingen begeleid bij het maken van hun vervolkeuze. Centraal in deze leerlijn staan de vragen: Wie ben ik? Wat wil ik? Wat kan ik? en Wat heb ik daarvoor nodig? • Het Diamant College maakt gebruik van coaches vanuit MBO4You, die erop gericht zijn om leerlingen te begeleiden om de overgang naar het MBO of andere schooltypen soepel en adequaat te laten verlopen. • Alle leerlingen die zich aanmelden worden uitgenodigd voor een uitgebreid intakegesprek met een lid van de intakecommissie. Daarna wordt iedere leerling besproken in het Toelatings- en Begeleidingsteam (TBT), die

verklaringen, begeleiding jeugdzorg e.d.) en een warme overdracht. Dit kan alleen als de ouders hiervoor toestemming geven.	gedurende het hele schooljaar wekelijks vergadert. In deze vergadering wordt gekeken of het Diamant College de goede school voor de leerling is en hoe de leerling het best begeleid kan worden.
---	--

*Indien noodzakelijk kan in overleg met het SWV nader onderzoek naar IQ, leerachterstanden of gedragsproblematiek worden uitgevoerd

Standaard 2: De school betreft ouders actief bij de ontwikkeling van de leerling en bij de school

WAT	TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)
<ul style="list-style-type: none"> • Er is structureel contact met ouders over de leervorderingen van de leerling. • De school neemt altijd contact op met de ouders ingeval van verzuim. • Ouders krijgen inzicht in hoe de leerling zich ontwikkelt. Ingeval er zich leer- of gedragsproblemen voordoen, neemt de school altijd contact op met de ouders. • De school betreft ouders bij beslissingen over de ondersteuning van een leerling en/of de overdracht of doorverwijzing naar een andere school of een bovenschoolse voorziening. • De school informeert ouders over relevante ontwikkelingen binnen de school . • School betreft ouders bij een besluit over afstroom en begeleidt de ouders bij de keuze van een vervolgschool. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle ouders van brugklasleerlingen worden thuis bezocht door de mentor. • Voor elk leerjaar is er een informatie-avond. • Ouders worden verplicht gesteld om in ieder geval 2 keer per schooljaar op school te komen voor een 15-minuten gesprek op de rapportavond. • Leerlingen presenteren hun vorderingen aan de ouders tijdens de rapport avonden. • Ouders worden geïnformeerd over deelname van leerlingen aan brede school activiteiten. • Het Diamant College brengt maandelijks een nieuwsbulletin uit voor ouders. Het bulletin staat op de website, maar wordt ook gemaïld naar de ouders. Ook worden andere nieuwsberichten op de website geplaatst. Leerlingen en/of ouders worden ook via Facebook op de hoogte gehouden van schoolzaken. • Het Diamant College voert het verzuimprotocol strikt uit. De school ziet ouders als onmisbare partner in de begeleiding van de leerling. Bij het intakegesprek is dit al onderwerp van gesprek en bij bijzonderheden worden ouders altijd actief betrokken.

Standaard 3: De school beschikt over de volgende protocollen en documenten en handelt overeenkomstig .

WAT	TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)
<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheidsplan (incl. Incidentenregistratie) • Klachtenprocedure • Plan fysieke toegankelijkheid • Protocol medisch handelen • Verzuimprotocol • Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld • Privacy protocol • Pestprotocol • Dyslexieprotocol • Dyscalculieprotocol • Toestemmingsformulier ouders. 	<ul style="list-style-type: none"> • ja • ja • nee • ja • ja • ja • ja • ja • ja • ja • ja

Standaard 4: De school zet zich in om thuiszitten en schooluitval te voorkomen en terug te dringen

WAT	TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)
<ul style="list-style-type: none"> • De school registreert verzuim en meldt ongeoorloofd verzuim volgens het verzuimprotocol van de gemeente waar de leerling woonachtig is. • De school heeft een protocol en/of werkwijze m.b.t. thuiszitters. • De school spant zich in om onderwijs te blijven bieden als een leerling tijdelijk de school niet kan bezoeken. • De taken en verantwoordelijkheden van de school, Leerplicht en het SWV rond thuiszitters zijn helder beschreven. • Leerlingen die niet in de school kunnen blijven worden door de school naar een andere reguliere school, het VSO of het OPDC van het SWV begeleid. • De school meldt alle thuiszitters bij het SWV en stelt een plan van aanpak op, zo nodig met ketenpartners. 	<ul style="list-style-type: none"> • De school streeft naar zo min mogelijk lesuitval en zoveel mogelijk aanwezigheid van de leerlingen door het sterk terugdringen van het ongeoorloofd verzuim. Hoe de school dit aanpakt staat in het verzuimprotocol. Indien er sprake is van ongeoorloofd verzuim, hanteert de school een lik op stuk beleid; vroegmelden, lestijd inhalen, contact met ouders, gesprek met de mentor en eventueel een preventief gesprek met een Leerplichtambtenaar. Bij 9 keer ongeoorloofd verzuim binnen het schooljaar, meldt de school bij afdeling Leerplicht van de gemeente waar de leerling woonachtig is. Vanuit de mentor/afdeling Zorg is er veel oog voor signaalverzuim. • Indien er sprake is van thuiszitten wordt onderwijs op afstand aangeboden.

Standaard 5: De school voorziet in (mentor)begeleiding van leerlingen**WAT**

- Elke klas cq leerling kent een begeleidings-c.q. mentorvoorziening.
- De taken en verantwoordelijkheden van een mentor c.q. begeleider zijn vastgelegd en bekend bij de ouders.

TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)

- Dit staat beschreven in de schoolgids van het Diamant College. (zie website)

Standaard 6: De school voorziet in een leerlingvolgsysteem waarin relevante gegevens van leerlingen gedurende meerdere jaren zijn opgenomen**WAT**

- De school zorgt voor een digitaal leerlingvolgsysteem.
- De school houdt de ontwikkelingen en vorderingen van elke leerling systematisch bij.
- Er wordt voortgebouwd op het leerlingvolgsysteem van de school van herkomst.
- De school maakt gebruik van beschikbare digitale overdrachtssystemen.

TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)

- Het Diamant College maakt gebruik van Magister.
- Er wordt per leerling een overzicht gemaakt met belangrijke startinformatie, wat vervolgens in Magister wordt gezet.

Standaard 7: De school zorgt voor een veilig schoolklimaat**WAT**

- De school ondersteunt leerlingen bij het ontwikkelen en versterken van sociale vaardigheden.
- De school biedt leerlingen die dat nodig hebben een sociale vaardigheidstraining aan.
- De school besteedt systematisch aandacht aan discriminatie en pesten van leerlingen en medewerkers.

TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)

- De school heeft het keurmerk Veilige School.
- De school krijgt van leerlingen een 9,1 voor veiligheid.
- In de lessen LO wordt er schoolbreed met het programma Rots & Water gewerkt.
- Er zijn schoolwachten en leerlingebedienden in de school.

Standaard 8: De schoolorganisatie is ingericht op een adequate ondersteuning**WAT**

- De school heeft een ondersteuningsstructuur beschreven, waarvan in ieder geval een zorgcoördinator, de mentor, een vertrouwenspersoon, een schoolmaatschappelijk werker, een gedragswetenschapper (vanuit het SWV) en een EHBO'er cq BHV-er deel van uitmaken.
- De driehoek consulent SWV /zorgcoördinator/smw^{plus}- maken afspraken over ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben.
- Teams/docenten bespreken de

TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)

- Binnen het zorgsysteem op het Diamant College is een indeling te maken in eerste-, tweede- en derdelijns functionarissen.
- Docenten en mentoren zijn eerstelijnsfunctionarissen. Zij spelen een essentiële rol bij de begeleiding van de leerlingen in het onderwijsleerproces. Het kan van belang zijn dat zij overleg hebben met tweedelijnsfunctionarissen, vooral wanneer de problemen ernstiger van

<p>onderwijsresultaten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teams/docenten signaleren tijdig leeropgroei- en opvoedproblemen. • De school werkt handelingsgericht bij het begeleiden van leerlingen. • De school kan, zo nodig met ondersteuning vanuit het SWV, de ondersteuningsvraag van een leerling in beeld brengen. • De school maakt afspraken over de verantwoordelijkheid van ouders, leerling, schoolbegeleiders en externe begeleiders bij ondersteuning. • Leerlingen worden op een planmatige wijze begeleid. 	<p>aard zijn of een bredere aanpak vereist is. Er wordt gebruik gemaakt van de 'routekaart leerlingzorg' om te bepalen of de leerling (extra) zorg nodig heeft. De 'signaleringskaart leerlingzorg' en de 'meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' zijn hierbij hulpmiddelen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tot de tweedelijnsfunctionarissen behoren de zorgcoördinatoren en de remedial teacher. Wanneer de mentor geen antwoord meer heeft op de problematiek of ruggenspraak wenst, roept hij de hulp in de zorgcoördinator en wordt er een plan van aanpak opgesteld. Indien nodig kan de deskundigheid van externe (=derdelijns)deskundigen ingeschakeld worden. • Er vindt 6 keer per jaar een zorgoverleg plaats. (JES) • Er vinden 3 keer per schooljaar rapportvergaderingen plaats, 3 keer per jaar een MTZ-overleg (Mentor—Teamleider—Zorgcoördinator) en daarnaast leerlingbesprekingen. • Voor het ISK zijn specifiek determinatiemomenten vastgelegd.
---	--

Standaard 9: De school traint de leerlingen in de basisvaardigheden die noodzakelijk zijn om het onderwijs te kunnen volgen

<p>WAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het curriculum zijn de volgende studievaardigheden opgenomen: Leren leren, plannen en organiseren, huiswerk leren maken, agendabeheer. • De school besteedt systematisch aandacht aan samenwerken, gedrag in de klas, voorwaarden voor leren. 	<p>TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)</p> <ul style="list-style-type: none"> • De school is gestart met de methode 'Breingeheimen' om in mentorlessen aandacht te besteden aan deze vaardigheden.
---	--

Standaard 10: De school is in staat om problemen op de volgende terreinen te signaleren; de school heeft een proces beschreven om dat te analyseren en kan de leerling vervolgens daarbij licht-curatief ondersteunen.¹

<p>WAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cognitieve ontwikkeling • Leren (w.o. dyscalculie, dyslexie,) • Gedrag • Sociaal-emotionele ontwikkeling • Fysieke situatie • Veiligheid/verzuim • Schoolloopbaan • Problemen in de thuissituatie/gezinssituatie 	<p>TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisklassen zijn over het algemeen niet groter dan 16/17 leerlingen. De klassen op kaderniveau hebben een klassengrootte van ongeveer 20 leerlingen. Mavo 25 leerlingen. • Om de gedrags- en leeraspecten van de leerlingen in kaart te brengen worden in elk MTZ-overleg handelingssuggesties opgesteld, per leerling, en in Magister genoteerd. • Alle docenten hebben een ééndaagse cursus Rots & Water gevolgd, zodat zij de leerlingen in de klas op een goede, eenduidige manier bejegenen. • Talenturen wordt als vak aangeboden in de onderbouw als onderdeel van LOB dat doorloopt in klas 3 en 4. • De afdeling Zorg treedt in contact met ouders en leerlingen indien de mentor signaleert dat er meer hulp nodig is. • De afdeling Zorg binnen het Diamant College is laagdrempelig. Ouders en leerlingen kunnen er al snel terecht voor advies en begeleiding. Gemiddeld is een derde van schoolpopulatie bekend bij de zorgcoördinatoren. De afdeling Zorg is deskundig op het gebied van doorverwijzing en goed op de hoogte van de sociale kaart.
--	---

Standaard 11: De school werkt samen met kernpartners aan een effectieve ondersteuningsstructuur.

<p>WAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • De jeugdhulp is structureel onderdeel van de zorgstructuur op school via de vaste aanwezigheid van de SMW^{plus}-er, in de school, die door de gemeente wordt gefinancierd. Via deze functionaris kan er ook snel en effectief worden geschakeld naar meer gespecialiseerde vormen van jeugdhulp, bijvoorbeeld naar de expertise in de jeugdteams. • Onderwijs en jeugdhulp werken vanuit de 	<p>TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)</p> <ul style="list-style-type: none"> • De derdelijns functionarissen zijn de deskundigen van buiten school. Denk hierbij aan medewerkers van het CJG, Jeugdformaat, de Jutters en de Jeugdgezondheidszorg. Leerlingen en hun ouders die aangewezen zijn op specialistische hulp, worden door de zorgcoördinatoren in contact gebracht met desbetreffende instanties. • Er vindt structureel intern zorgoverleg
---	--

¹ Licht curatief: in de klas: activiteiten in de lessituatie, praktische handelingen/oplossingen

<p>eigen verantwoordelijkheid samen aan het integraal begeleiden van een leerling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is op de school gestructureerd overleg tussen school, SMW^{plus}, consultant van het SWV. Leerplicht en JGZ sluiten hierbij op gezette tijden aan op basis van de ondersteuningsbehoefte van de school. 	<p>plaats met alle ketenpartners. (JES)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daarnaast werken we met het systeem van ronde tafelgesprekken. (leerling-ouder-zorgcoördinator-externe instantie) • Voor leerlingen met extra ondersteuning wordt gewerkt met een zgn. OPP, d.m.v. Onderwijs Transparant.
---	--

Standaard 12. De school stelt jaarlijks de effectiviteit van de ondersteuning en begeleiding vast.	
<p>WAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • De school heeft vastgelegd welke ondersteuning en begeleiding zij aan leerlingen met een (extra) ondersteuningsbehoefte heeft geboden. • De school evalueert jaarlijks met kernpartners de inzet en opbrengst van de ondersteuning en begeleiding • De school evalueert met leerling en ouders de inzet en opbrengst van ondersteuning en begeleiding aan de hand van het opgestelde plan • De school evalueert het schoolondersteuningsprofiel 	<p>TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nu alleen nog vastgelegd in Magister en de interne zorglijst. Tijdens het MTZ-overleg wordt een plan van aanpak gemaakt en gedocumenteerd.

4. De extra ondersteuning algemeen

Naast de basisondersteuning biedt onze school, net als alle andere scholen binnen het SWV, specifieke ondersteuning voor leerlingen die een extra ondersteuningsbehoefte hebben op bepaalde gebieden. Hieronder staat beschreven op welke gebieden en deelterreinen wij extra ondersteuning kunnen bieden, of het een matige of ernstige ondersteuningsbehoefte betreft en hoe we dit vormgeven.

- ✓ De kwaliteit van de extra ondersteuning hangt samen met het aantal leerlingen per klas dat extra ondersteuning nodig heeft, daarom kijken wij per klas aan hoeveel leerlingen wij extra ondersteuning kunnen aanbieden.
- ✓ Onze school profileert zich op de extra ondersteuning voor leerlingen met taalachterstanden. We hebben daarvoor speciale klassen ingericht: internationale schakelklassen en taalklassen.

Gebied	Deelterreinen	Vormgeving	Matig	Ernstig
Cognitieve ontwikkeling:	Licht verstandelijke beperking (Iln. met een LWOO beschikking)	Er wordt gewerkt met groepshandelingsplannen op taal- en rekengebied en leervoorwaarden. Deze worden opgesteld door de mentoren, aangestuurd door de remedial teacher. Indien nodig wordt er een individueel handelingsplan opgesteld. De leerlingen zitten in kleine klassen en krijgen leerstof aangeboden op het niveau passend bij de leerling.	X	
	Disharmonisch intelligentieprofiel	Er wordt gewerkt met groepshandelingsplannen en indien nodig met een individueel handelingsplan Ook kunnen de remedial teacher en zorgcoördinatoren geraadpleegd worden.	X	
	Geheugenproblemen	Er wordt gewerkt met groepshandelingsplannen en indien nodig met een individueel handelingsplan Ook kunnen de remedial teacher en zorgcoördinatoren geraadpleegd worden.	X	
Leren:	Leerachterstanden op het terrein van <ul style="list-style-type: none"> - taal - rekenen 	Er wordt gewerkt met groepshandelingsplannen op taal- en rekengebied en leervoorwaarden. Indien nodig wordt er een individueel handelingsplan opgesteld. De leerlingen zitten in kleine klassen en krijgen leerstof aangeboden op het niveau passend bij de leerling. De remedial teacher kan ook ondersteuning bieden, veelal via de docent, in kleinere groepjes en soms individueel.	X	
	Dyslexie	De remedial teacher, tevens de dyslexiecoach, biedt ondersteuning aan leerlingen met dyslexie. De	X	

		remedial teacher voert beleid uit volgens dyslexieprotocol.		
	Dyscalculie	De remedial teacher biedt ondersteuning aan, meestal via de docent. De remedial teacher voert beleid uit volgens dyscalculieprotocol.	X	
	Motivatie	Er wordt gewerkt met groepshandelingsplannen en indien nodig met een individueel handelingsplan. Er is huiswerkondersteuning speciaal voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben op het gebied van leervoorwaarden. Ook kan er door de docenten/mentor, zorgcoördinatoren, Jeugdformaat (SMW en O+J), de Pluscoach en een coach van Centrum 1622 hulp geboden worden.	X	
	Concentratie	Er wordt gewerkt met groepshandelingsplannen en indien nodig met een individueel handelingsplan. Ook kan er door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, Jeugdformaat (SMW en O+J) en een coach van Centrum 1622 hulp geboden worden.	X	
	Tempo/planning	Er wordt gewerkt met groepshandelingsplannen en indien nodig met een individueel handelingsplan.	X	
	Verzuim/spijbelen	Zie verzuimprotocol. Er is een verzuimcoördinator die het hele proces bewaakt. Ook is de leerplicht-ambtenaar iedere week een dagdeel op school om o.a. preventieve gesprekken te voeren met de leerlingen. Verzuim wordt altijd als signaal gezien en indien nodig bieden de zorgcoördinatoren en/of andere instanties hulp.	X	

	Doorzettingsvermogen	Er wordt gewerkt met groepshandelingsplannen en indien nodig met een individueel handelingsplan. Er is huiswerkondersteuning speciaal voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben op het gebied van leervoorwaarden. Ook kan er door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, Jeugdformaat (SMW en O+J), de Pluscoach en een coach van Centrum 1622 hulp geboden worden.	X	
	Zelfstandigheid	Er wordt gewerkt met groepshandelingsplannen en indien nodig met een individueel handelingsplan. Er is huiswerkondersteuning speciaal voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben op het gebied van leervoorwaarden. Ook kan er door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, Jeugdformaat (SMW en O+J), de Pluscoach en een coach van Centrum 1622 hulp geboden worden.	X	
	Leerachterstanden doordat ll.n. nieuw in Nederland zijn	Er zijn ISK-klassen en verlengde taalklassen. Deze laatste voor leerjaar 1 en 2.		X
Gedrag :	Agressie/boosheid	Er wordt hulp geboden door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, Jeugdformaat (SMW en O+J), de Pluscoach, een coach van Centrum 1622 en R&W-docenten binnen de LO-les en de R&W+trainster.	X	
	Stil/eenzaam	Er wordt hulp geboden door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, Jeugdformaat (SMW en O+J), de Pluscoach, een coach van Centrum 1622 en R&W-docenten binnen de LO-	X	

		lessen en de R&W+ trainster.		
	Druk/niet luisteren	Er wordt hulp geboden door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, Jeugdformaat (SMW en O+J), de Pluscoach, een coach van Centrum 1622 en R&W-docenten binnen de LO-lessen en de R&W+ trainster.	X	
	Onverantwoordelijk gedrag	Er wordt hulp geboden door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, Jeugdformaat (SMW en O+J), de Pluscoach, een coach van Centrum 1622 en R&W-docenten binnen de LO-lessen en de R&W+ trainster.	X	
	Gedrag afhankelijk van medicatie	Er wordt hulp geboden door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, Jeugdformaat (SMW en O+J), de Pluscoach, een coach van Centrum 1622 en R&W-docenten binnen de LO-lessen en de R&W+ trainster.	X	
	Wisselend gedrag/labiliteit	Er wordt hulp geboden door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, Jeugdformaat (SMW en O+J), de Pluscoach, een coach van Centrum 1622 en R&W-docenten binnen de LO-lessen en de R&W+ trainster.	X	
	Beïnvloedbaarheid	Er wordt hulp geboden door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, Jeugdformaat (SMW en O+J), de Pluscoach, een coach van Centrum 1622 en R&W-docenten binnen de LO-lessen en de R&W+ trainster.	X	
	Niet tegen kritiek kunnen	Er wordt hulp geboden door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, Jeugdformaat (SMW en O+J),	X	

		de Pluscoach, een coach van Centrum 1622 en R&W-docenten binnen de LO-lesSEN en de R&W+trainster.		
	Verzuim/spijbelen	Zie verzuimprotocol. Er is een verzuimcoördinator die het hele proces bewaakt. Ook is de leerplichtambtenaar iedere week een dagdeel op school om o.a. preventieve gesprekken te voeren met de leerlingen. Verzuim wordt altijd als signaal gezien en indien nodig bieden de zorgcoördinatoren en/of andere instanties hulp.	X	
	Omgang met autoriteit	Er wordt hulp geboden door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, Jeugdformaat (SMW en O+J), de Pluscoach, een coach van Centrum 1622 en R&W-docenten binnen de LO-lesSEN en de R&W+trainster.	X	
	Pesten/gepest worden	Er wordt hulp geboden door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, Jeugdformaat (SMW en O+J), de Pluscoach, een coach van Centrum 1622 en R&W-docenten binnen de LO-lesSEN en de R&W+trainster.	X	
Sociaal-emotionele ontwikkeling:	Faalangst	Er wordt hulp geboden door docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, Jeugdformaat (SMW en O+J).	X	
	Prestatie/motivatie	Dit krijgt aandacht in het MTZ-overleg. Waar nodig wordt een individueel handelingsplan gemaakt, is er huiswerkbegeleiding+ door de RT'er in het kader van extra ondersteuning. Ook kan er door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, de Pluscoach, Jeugdformaat	X	

		(SMW en O+J) en een coach via Centrum 1622 hulp geboden worden.		
	Emotionele instabiliteit	Dit krijgt aandacht in het MTZ-overleg. Waar nodig wordt een individueel handelingsplan gemaakt. Ook kan er door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, de Pluscoach, Jeugdformaat (SMW en O+J) en een coach via Centrum 1622 hulp geboden worden.	X	
	Gebrek aan zelfvertrouwen	Dit krijgt aandacht in het MTZ-overleg. Waar nodig wordt een individueel handelingsplan gemaakt. Ook kan er door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, de Pluscoach, Jeugdformaat (SMW en O+J) en een coach via Centrum 1622 hulp geboden worden.	X	
	Gesloten, moeilijk contact kunnen leggen	Dit krijgt aandacht in het MTZ-overleg. Waar nodig wordt een individueel handelingsplan gemaakt. Ook kan er door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, de Pluscoach, Jeugdformaat (SMW en O+J) en een coach via Centrum 1622 hulp geboden worden.	X	
	Functioneren binnen een groep	Dit krijgt aandacht in het MTZ-overleg. Waar nodig wordt een individueel handelingsplan gemaakt. Ook kan er door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, de Pluscoach, Jeugdformaat (SMW en O+J) en een coach via Centrum 1622 hulp geboden worden.	X	
	Psychiatrische stoornis (bijv. ODD diagnose, wel gezonde verhouding)	Dit krijgt aandacht in het MTZ-overleg. Waar nodig wordt een individueel handelingsplan gemaakt.	X	

		Ook kan er door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, de Pluscoach, Jeugdformaat (SMW en O+J) en een coach via Centrum 1622 hulp geboden worden.		
	Andere sociaal-emotionele aspecten, psych. som. klachten	Dit krijgt aandacht in het MTZ-overleg. Waar nodig wordt een individueel handelingsplan gemaakt. Ook kan er door de docenten/mentoren, zorgcoördinatoren, de Pluscoach, Jeugdformaat (SMW en O+J) en een coach via Centrum 1622 hulp geboden worden.	X	
Lichamelijke situatie:	Rolstoelafhankelijk	Het gebouw is aangepast.	X	
	Verzuim door ziekte	Leerlingen met voor school regelmatig (on)duidelijk ziekteverzuim worden bij de schoolarts gemeld. Er is overleg met Leerplicht. Eventueel kan onderwijs op afstand worden geboden.	X	
	Alcoholgebruik	Er wordt hulp geboden door docenten/mentoren zorgcoördinatoren, , Jeugdformaat (SMW en O+J). Andere instanties kunnen, indien nodig ook ingeschakeld worden.	X	
	Drugsgebruik	Er wordt hulp geboden door docenten/mentoren zorgcoördinatoren, , Jeugdformaat (SMW en O+J). Andere instanties kunnen, indien nodig ook ingeschakeld worden.	X	
	Gameverslaving/computer-verslaving	Er wordt hulp geboden door docenten/mentoren zorgcoördinatoren, , Jeugdformaat (SMW en O+J). Andere instanties kunnen, indien nodig ook ingeschakeld worden.		

5. Extra ondersteuning in lwoo

LWOO is leerwegondersteuning voor leerlingen die aan de volgende kenmerken voldoen:

- Leerachterstanden tussen de 1 ½ en 3 jaar
- IQ tussen 75/80 en 90 (of hoger als er ook nog een sociaal-emotionele belemmering t.a.v. het volgen van onderwijs is)

Voor deze specifieke groep leerlingen biedt de school de volgende ondersteuning:

Omschrijving	Toelichting
Onderwijs in kleinere groepen	Een basisgroep telt maximaal 16 leerlingen, kadergroepen 20 leerlingen, gl/tl 25 leerlingen.
Extra uren mentoraat	In leerjaar 1 en 2 werken we met minder handen voor de klas.
Aanpassing van de lessentabel	Er zijn extra uren Nederlands en rekenen in de lessentabel opgenomen.
Begeleiding door een orthopedagoog, of psycholoog of leerlingbegeleider	De school heeft 2 zorgcoördinatoren waarvan 1 orthopedagoog is, in huis, een RT'er/huiswerkbegeleider. Daarnaast een verzuim- en LOB-coördinator.
Een groepshandelingsplan per klas	Er zijn groephandelingsplannen voor taal en rekenen
Een planmatige aanpak om leerachterstanden weg te werken	We werken met toa-toetsen en Snappet. Aan de hand van de toa-toetsen wordt het groepshandelingsplan geëvalueerd en bijgesteld.
Sociale vaardigheidstraining	We werken met Rots & Water.
Regelmatig contact met ouders	Zie basisondersteuning.
Een vast klein team per klas	We werken met minder handen voor de klas.
Een eigen gedeelte van het gebouw	n.v.t.
Anders n.l.:	

6. Grenzen aan de ondersteuning

Helaas zijn er grenzen aan de ondersteuning die onze school kan bieden. Leerlingen die zeer gespecialiseerde ondersteuning nodig hebben kunnen wij geen passende onderwijsplaats bieden. Deze leerlingen worden door ons doorverwezen naar een van de VSO-scholen in ons samenwerkingsverband, waar de expertise en de omstandigheden aanwezig zijn om aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling te voldoen.

Het betekent dat wij leerlingen met de onderstaande problematiek **niet** kunnen begeleiden:

Gebied	Beperking
Cognitieve ontwikkeling:	met een (zeer)ernstig disharmonisch intelligentieprofiel
	met een ernstige verstandelijke beperking
	met (zeer)ernstige geheugenproblemen
Leren	met (zeer)ernstige leerachterstanden
Gedrag	die die geen grenzen kennen
	die geen autoriteit erkennen
	die de veiligheid aantasten
	die zeer ernstig storend gedrag in het onderwijsleerproces vertonen
	die zeer ernstige spijbelproblematiek hebben, weigeren om naar school te gaan
	met een combinatie van leer – en gedragsproblemen
Sociaal-emotionele ontwikkeling:	die geen contact kunnen leggen
	die ernstig autistisch zijn
	die zich ernstig agressief gedraagt t.o.v. docenten en/of medeleerlingen
	die seksueel overschrijdend gedrag vertonen
	met een ernstige verslavingsproblematiek
Lichamelijke situatie:	die doof zijn
	die blind zijn
	die niet in staat zijn tot eigen lichamelijke verzorging
	daarbij medisch handelen noodzakelijk is
	die volledig rolstoelafhankelijk zijn

E. Verdeling van de extra ondersteuning in het regulier onderwijs per directiekring

Basis/kader/gl/tl-mavo

Als scholen voor VMBO BKT binnen het Samenwerkingsverband Zuid-Holland West bieden wij in principe (in gezamenlijkheid) extra ondersteuning aan elke leerling met een extra ondersteuningsvraag, die qua leren op het niveau van VMBO basis, kader, gemengde en theoretische leerweg kan functioneren, op de volgende terreinen:

- Cognitieve ontwikkeling
- Leren
- Gedrag
- Sociaal emotionele ontwikkeling
- Lichamelijke situatie

De manier waarop dit plaatsvindt kan per school verschillen. Er zijn scholen die zich op groepen leerlingen met een specifieke (extra) ondersteuningsvraag richten. Voor deze leerlingen zijn dan groepsarrangementen beschikbaar, die betaald worden met middelen vanuit het samenwerkingsverband. De omvang van de individuele arrangementen voor leerlingen met een extra ondersteuningsvraag is op alle scholen begrensd. De maatstaf bij plaatsing is het behoud van de balans in de klas(sen) waarvoor de leerling in aanmerking komt. Een leerling kan geweigerd worden als de noodzakelijk geachte ondersteuning in een klas niet geboden kan worden. Alle scholen voor VMBO basis, kader en theoretische leerweg te samen zorgen er voor dat er voor elke leerling met een extra ondersteuningsbehoefte, die qua leren is aangewezen op dit onderwijstype, een passende onderwijsplek is.